

GODENHJELM-PUOLISOIDEN NAISSIVISTYSSRAHASTO

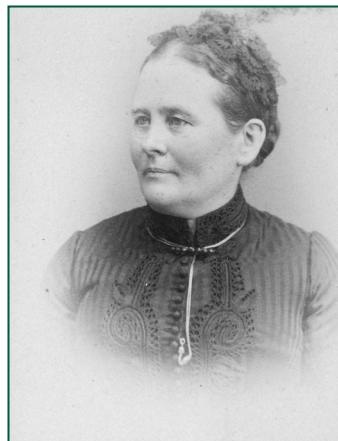
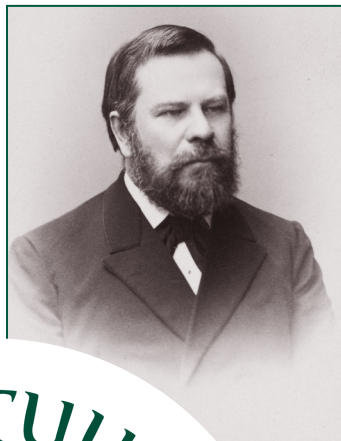
Vankka pohja suomalaiselle naissivistykselle

Rahasto on perustettu 1954, jolloin lakkautetun Godenhjelm-puolisoiden naissivistyssäätiön jäljelle jääneet varat lahjoitettiin Suomen Kulttuurirahastolle. Rahasto tukee suomenkieliseen naissivistykseen liittyviä tarkoituksia.

Bernhard Fredrik Godenhjelm (7.3.1840–30.9.1912) syntyi Pietarissa. Hän oli vanhempiansa, taidemaalari Berndt Abraham Godenhjelmin ja Alexandra Fredrika Hornborgin, ainoa lapsi. B. F. Godenhjelm oli monipuolinen kulttuuri-persoonana, joka päätoimensa, Helsingin yliopiston saksan kielen lehtorin viran, lisäksi ehti vaikuttaa monin tavoin yhteiskunnassa. Hän siirtyi virastaan eläkkeelle 1901.

Godenhjelm oli vankka fennomaani. Hän puhui kotonaan suomea ja kuului suomalaisen puolueen keskeisimpiin henkilöihin. Hän kirjoitti säännöllisesti Kirjalliseen Kuukauslehteen ja oli Suomen Kirjallisuuden Seuran toimielimen jäsen. Valtiopäivillä hän ajoi suomenkielisten ja naisten etuja. Hän kirjoitti runsaasti artikkeleja ja kirjoja, kuten Saksalais-suomalaisen sanakirjan 1873.

Ida Gustava Godenhjelmin o.s. Lindroos (1.7.1867–26.6.1913) vanhemmat, tullipäällysmies Abraham Lindroos ja Gustava Laurén, olisivat halunneet antaa tyttärelleen hyvän koulutuksen. Mutta 1800-luvun puolivälissä se oli tavallisen perheen tyttärelle lähes mahdotonta. Ida Godenhjelmin onnistui saada yksityisopetusta ja päästä Aurora Karamzinin lastenkodin opettajaksi. Hän sai jopa lähteä Karamzinin kustannuksella hankkimaan lisäoppia Saksaan, jossa tutustui Fröbelin toiminnalliseen pedagogiaan. Palattuaan Suomeen Ida Godenhjelm perusti uusien metodien mukaisen lastentarhan ja pientenlastenkoulun. Hän oli perustamassa myös Naisasialiitto Unionia ja Marttajärjestöä.

*Bernhard ja Ida Godenhjelm Kuva: K. E. Ståhlberg/
Museovirasto*

Godenhjelmit avioituivat 1867. Molemmat pitivät suurena epäkohtana sitä, että suomenkieliset naiset eivät saaneet kunnollista opetusta, ja he perustivat Helsinkiin Suomalaisen tyttökoulun 1869. He laajensivat 1881 opetusta perustamalla Helsingin Suomalaisen Jatko-opiston. Sen tehtävänä oli täydentää tyttökoulua käyneiden tietomäärää yleiseen sivistykseen kuuluvissa aineissa ja valmistaa tulevia opettajattaria toimeensa.

Molemmat koulut siirtyivät valtion omistukseen 1886. Jäljelle jääneistä varoista perustettiin Suomenkielinen naissivistysrahasto, jonka varoja käytettiin pääasiassa Helsingin Suomalaisen Jatko-opiston oppilaiden hyväksi. Kun koulu 1929 lopetti toimintansa ja rahaston alkuperäinen tarkoitus hävisi, perustettiin Godenhjelm-puolisoiden naissivistyssäätiö 1935.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.